BU DERGİ
TÜRK ZİRAAT YÜKSEK
MÜHENDİSLERİ DERNEĞİ
VE
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ
ODASININ
Yayın Organıdır

Fiyatı : 750 Krş.

Yıllık Abonesi : 90 TL.
Yabancı Ülkeler : 120 TL

SAHİBİ
Türk Ziraat Yüksek
Mühendisleri Derneği
Adına :

Dr. SEDAT ALDEMİR
Ziraat Yüksek Mühendisi

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni
Dr. ABDULLAH TAVMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Yazılardaki Düşünceler İmza Sahiplerinindir.

Gönderilen yazılar geri verilmez ve cevap yazılmaz

ZİRAAT
MÜHENDİSLİĞİ
YAYIN ORGANI

NİSAN 1975 SAYI : 106

TÜRK ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSLERİ DERNEĞİ 36. GENEL KURUL TOPLANTISI YAPILDI

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneği 36. Genel Kurulu 27 Mart 1975 günü Makina Mühendisleri Odası Konferans Salonunda toplanmış ve yeni Yönetim Kurulu seçimi yapılmıştır.

Yapılan seçimler sonunda görev alan yeni Yönetim Kurulu, görev bölümünü şu şekilde yapmıştır:

Başkan	: Dr. Sedat ALDEMİR
Genel Yazman	: Süleyman SARIKAYA
Sayman	: Ünsal ATEŞOĞLU
Yayın Yönetmeni	: Dr. Abdullah TAVMEN
Meslekî Kollar	: Ebubekir ÇAĞDAŞ
İdarî Yönetmen	: Sinan VAROL
Veznedar	: Akın BİRDAL

Akın Birdal daha sonra Yönetim Kurulu Üyeliğinden istifa etmiş, yerine birinci yedek üye Cengiz Kutgün görevlendirilmiştir.

Yeni Yönetim Kurulunu kutlar, başarılar dileriz.

Ziraat Mühendisliği

İÇİNDEKİLER

İdare Yeri ; Sakarya Cad. No. : 30 Yenişehir — Ankara (P.K. 305)
Tel : 17 03 05 — 12 14-21
Dizgi, Tertip ve Baskı Şark Matbaası

BAŞYAZI

Beraberce Tamamlayalım

«Beraberce tamamlayalım»... Altmışlı yıllardan önce mesleğe atılanlarımız kolaylıkla anımsayacaklardır bu iki sözcüğü. Gelin, arşivimizdeki belgeleri karşılaştırarak «beraberce tamamlıyalım» sözcüklerini, Derneğimizin tarihsel gelişimi içindeki yerinde ele alalım.

Derneğimiz, Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün ilk mezunları tarafından 1937 yılında kuruldu. Uzun yıllar küçük apartman dairelerinde yürütülen çalışmalarda, Ziraat Mühendisleri topluluğunun paralel olarak «mekân sorunu» giderek ağırlık kazandı. Ve ilk kez 1958 yılı yöneticileri bir arsa sağlamayı başardılar. Meslektaşların çeşitli sosyal gereksinmelerine cevap verecek nitelikte bir proje hazırlandı. Ancak, ortaya çıkan parasal değer, Dernek olanaklarının çok üstündeydi. Yöneticiler için bir tek seçenek vardı; meslektaşların katkısına dayanmak. «Beraberce tamamlayalım» işte bu dönemde yapılan bir çağrıydı. Bu çağrı en iyi biçimde yanıtlandı ve iki yıla varmadan bugünkü binamız yapıldı. Meslektaşlarımız, o yıllara göre çok az derneğin sahip olduğu nitelikte bir binayı kendi güçleriyle yarattılar ve mesai dışı zamanlarını beraberce geçirebilecekleri, kitaplığından yararlanacakları, Ankara dışından gelenleri konuk edebilecekleri bir «mekân» a kavuştular.

Yıl 1975... «Mekân» sorunu sosyal gelişmemize paralel olarak yeniden boyutlanıyor. Yapımı onbeş yıla uzanan binamızın çeşitli amaçlar için yetersiz kaldığı açıkça ortaya çıkmakta. Giderek arttırması doğal olan bu sorunu çözümlemek. Dernek yöneticilerinin öncelikli görevlerinden birisidir. İşte bizler, 1975 yılı yöneticileri, bu sorunu belli oranda çözümlemek için yaplacak ilk işin mevcut binaya iki kat ilâvesi olduğuna inanıyoruz. Böylece önceden sağlanmış olan olanaklar genişletilebileceği gibi önemli gereksinmeler de karşılanabilecektir.

Ancak, bizim de önümüzde onbeş yıl önce olduğu gibi maddî olanaklar sorunu var. Bunu aşmak için yalnızca sizlere güveniyor ve onbeş yıl önceki sözcükleri yineliyoruz. «Beraberce tamamlayalım».

Gelin, «Beraberce tamamlayalım» ve daha yeterli bir mekânda beraber olalım.

Saygılarımızla

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneği 36. Genel Kurul Açış Konuşmaları

Dr. Sedat Aldemir

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneği Başkanı

Sayın Bakanlar, Parlanmeterler, Öğretim Üyeleri, değerli TRT ve Basın Üyeleri, Türk tarımının fedakâr planlayıcıları ve teknik yöneticileri:

Nüfusunun büyük çoğunluğu kırsal alanda yaşayan ve dış gelirlerinin tamamına yakın bir kısmının tarımsal kaynaklardan oluşan Ülkemiz tarım sorunlarında üreticinin yanıbaşında, onun dert ortağı olan Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneğinin 36. Genel Kuruluna hoş geldiniz.

Her çeşit doğal verilere karşın kredi, gübre. enerji ve makina gibi tarım girdilerinin yeterli bir seviyeye ulaşmasında dış engeller son yıllarda artık Ülkemizi gıda sorunu içine atma yolunda daha büyük çabalar harcamaktadır. Halâ karasabanla işlenen topraklarımıza yeterince traktör sokmamanın yanında binlerce taksinin trafiğe kaydolduğunu görmemiz nasıl hoş karşılanabilir. Türk Ziraat Mühendislerinin tüketim ekonomisi yerine üretim ekonomisine yönelmeyi beklemekten artık sabırları taşmak üzeredir.

İçinde bulunduğumuz kontrolsuz, yetkisiz. sorumsuz ve plansız tarım politikası sonucu ülkemizi çok yakın bir tarihte bütün yiyeceğini dışardan satın alan bir ülke durumuna sokma çabası içinde bulunan güçler Ziraat Mühendisleri toplumunu karşılarında göreceklerinden emin olsunlar. Bu güçler ki tarımsal krediyi tarımın dışında tutmaktan kıvanç duydukları gibi, toprak ve su sanki hiç tarımla ilişkili değilmiş gibi Tarım Bakanlığının bünyesinden çıkartılmış ve bununla da yetinilmemiş, tarımsal organizasyon yani tarımsal üretim kooperatifleri tarımın dışında bir konu olarak, nitelenmiş, anılan Bakanlığın dışında işlenmeye başlanmıştır. Bu arada tarımın içinde görev alması gerekli bir kardeş grubunda çıkarlar uğruna hayvancılık üretimini tarım dışına çıkartılmasında yoğun çabalar harcanmaktadır. Artık Bizans oyunlarına son vererek, ülke sorunlarına güç birliğiyle eğilmeye ilgilileri çağırmayı bir görev biliriz.

İleri ülkelerde tarımsal üretim, girdileriyle başlayıp, tüketime kadar tüm bir politika içinde izlenirken bizde üretimin, kredinin, toprak-su ve gübrenin, toprak ürünlerinin, toprak reformunun, hatta tarımsal ürünlerin fiyatlandırılmasında üretimle ilgili Bakanlığın görüşünün bile alınmasından kaçınılması ancak bir şark zihniyeti olarak nitelendirilebilir.

Türk çiftçisinin söylemeyi bir türlü benimsemediği Gıda—Tarım ve Hayvancılık deyimini Tarım kelimesi başlı başına açıklamıyormu ki, dolambaçlı sözler tercih ediliyor. Yoksa gıda başka bir amacı, hayvancılık başka bir amacı, tarım başka bir çabayı mı gösteriyor. Hayır, aslında bunların hepsi de tarımsal bir faaliyettir ama bunun altında yatan amaç tarımı parçalama, sayısı 30 milyonu bulan Türk çiftçisinin sorunlarını hiçe sayma çabasının perde arkası halkalarıdır.

Hayvancılık konusunda Türk Veteriner Hekimleri ve Zooteknist Ziraat Yüksek Mühendisleri omuz omuza Türk çiftçisinin yanıbaşında çalışmaları gerekirken, yıllardır hayvancılık bu iki meslek dalı arasında peşkeş çekilmeye devam etmektedir. İstatistik bilgilere göre yalnız paraziter ve salgın hastalıklar nedeniyle yılda ortalama 6 milyar TL. kaybımızın olduğu gözönünde tutulacak olursa, yüce görevlerinde Türk Veteriner Hekimlerimizin ne kadar dolu bir iş hacmi yüklendiklerini ortaya koyar. Ülkemizde mevcut 1000 Veteriner Hekimin hepsinin sahada çalıştıklarını düşünsek bile her hekime düşen 76.000 adet büyük ve küçük baş 25.000 civarında kümes hayvanının sağlık koruma işlerinin hiçbir batı ülkesinde görülmeyen büyüklükte rakamlar olduğu gözden uzak tutulmamalıdır.

Tarıma hizmet götürmekle yükümlü tarım kuruluşlarının olanaksızlık ve organizasyon bozuklukları yanında, tüm güç koşullara karşın, Ziraat Yüksek Mühendisleri kendilerine düşen görevlerini yerine getirme savaşı içindedirler.

Yüksek Mühendisliği sınıflara ayırma, ne günümüzün teknik anlayışına ne de demokratik anlayışa uyar. Bu çaba içinde bulunanların amaçlarının teknik personel arasında tedirginlik yaratmaktan başka bir düşünceleri olduğu kanısında değiliz. Ülkemiz tarım planlayıcılarına yıllardır yeterli ve hakları olan kadroların aynı örgütlerce verilmeyi engelleyişlerini de biz aynı amaçlı ve ülke çıkarlarıyla bağdaşmayan bir tutum olmasından endişe duyarız.

Ziraat Yüksek Mühendisleri örgütlerince yıllardır beklenen «Tarımsal Üretim Planlaması» konusunda Tarım Bakanlığının önemle eğildiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Kendilerini kutlarız. Yalnız bu çabada Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri, Veteriner Hekim ve Ziraat Teknisyenlerinin köye, köylüye dönük, planlı, programlı hizmet götürmelerinde plan, program ve bütçeye bağlı gerekli bütün araç, gereç, akaryakıt ve benzeri ödeneklerinin engellenmesi aslında Türk toplumunun gıda ve tarıma dayalı endüstrisini baltalamaktan başka bir sonuç ulaştırmaz. Bu çabada Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri, Ve-

teriner Hekimlere ve Ziraat Teknisyenlerinin köye. köylüye dönük planlı, programlı hizmet götürmelerinde bütçe ve kalkınma programlarına karşın gerekli olanakları kıskanan ve üstelik, bu meslek sahiplerini ne yapıyorlar ki, diye çekiştirenleri artık Türk kamu oyuna şikâyet etmeyi bir görev sayıyoruz.

Bu nedenle Ziraat Mühendislerinin birlik ve beraberlik içerisinde meslek örgütleri etrafında gün geçtikçe kenetlendiklerini görmek bizi mutlu etmektedir. Yalnız, meslektaşlarımızın Yurt ekonomisi yönünden başarılı teknik hizmetleri yanında, sosyal hizmetleri bakımından da meslek örgütlerinin yanıbaşında görev almalarını içtenlikle diler, saygılarımı sunarım.

Orhan Akbulut

Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı

Ziraat Mühendisleri Derneğinin 36. Yıllık Olağan Genel Kurul Toplantısında konuşma olanağı bulduğum için Başkanlık Divanına içtenlikle teşekkür ederim.

Fazla vaktinizi almadan, meslekî, sosyal, ekonomik ve güncel bir iki konuya kısaca değinmek istiyorum. Hepinizin bildiği gibi ülkemiz sosyal, siyasal ve ekonomik yönden büyük bir bunalım içindedir. Devletimiz; iç ve dış koşullar bakımından çok nazik devrelerden geçiyor. Kısır çekişmeler, siyasî istikrarsızlık, bu bunalımı daha da ağırlaştırmış bulunuyor.

Bazı Siyasî Parti ve Meclis Gruplarımız bugünkü tutum ve davranışlariyle, Anayasa gereği olan görev ve sorumluluklarını yerine getirme anlayışına ters düşerek meşhurluklarını kaybetme yolundadırlar. Ülkemizde çağ dışı düşünce ve yöntemler, değer yargıları tümüyle değişmiş, bilinçli halkımızın hangi düzeyde olduğunu bilmeyen veya anlamak istemeyen, sömürü düzeninin ve çıkar çevrelerinin temsilcileri; tarafından yapay birleşme ve ittifaklar kurarak zorla uygulanmaya çalışılmaktadır.

Toplumun ve çağdaş düşüncenin çok gerisinde kalanlar tarihi akım ve gelişme süresinde. Türk Ulusunu uydurma cephelerle geriye götürme ve yönetme olanağının kalmadığını artık bilmelidirler. Ulusa, siyasal yönden hizmet iddiasında bulunanlar demokratik anlamda, her yönü ile kendilerini yenilesinler, o zaman halkı da, yasal kuruluşları da yanlarında bulurlar.

Komünizm geliyor uydurmacasıyla, ülkeyi huzursuzluk ve geri bırakmaya, ekonomik darboğazlara sürüklemeye kimsenin hakkı yoktur. Halktan kopmuş, gerici ittifakın, kurmaya çalıştığı yönetim, ulusumuza bir şey kazandırmayacağı gibi büyük kayıpların ve huzursuzluğun başlıca nedeni olacaktır.

Sözlerimin başında ekonomik bunalımdan söz etmiştim. Enflasyonist baskı, petrol krizi ve üretim yetersizliği uluslararası ekonomik dengeyi bozmakla kalmayıp büyük ölçüde fiat ve para dalgalanmalarına sebep olmuştur. 1974 yılı başlarında tesirleri hissedilmeye başlayan ekonomik kriz hızla gelişme kaydetmiş ve fiyatlar üzerindeki menfi tesirini sürdürerek ülkemizi de etkisi altına almıştır.

Türkiye bugünkü ekonomik sistem ve yapısıyla bütün bu güçlükleri kolaylıkla göğüsleyecek düzeyde değildir. Ekonomik durgunluk, günlük temel gıda maddelerinin bulunamaması, ithalat zorunluluğu, durmak bilmeyen fiyat artışları ve dayanılmaz bir hal alan hayat pahalılığına karşı ücret ve gelir dengesizliği, sosyal adaletsizlik, halkımızı olumsuz yönde etkilemekte huzursuzluğun ve sıkıntıların kaynağı olmaktadır.

Bu durum sadece geri kalmış ülkelerde değil, kalkınmış ve bir ölçüde ekonomilerini sağlam temellere oturtmuş ülkelerde de böyle. O nedenle, bütün dünya sanayileşme hevesiyle ihmal ettikleri tarım sektörüne yeniden önem verme gereksinimini duymuşlardır.

Değerli arkadaşlarım, ekonomik sistemin şekli ve yapısı ne olursa olsun, tarım sektörü her sistemin içinde vardır. Elbetteki yalnız tarım ülkesi olarak kalmak, çağdaş endüstri toplumuna ayak uydurmak bakımından nasıl olanaksızsa tarımı ihmal pahasına sadece sanayileşmeyle dengeli bir kalkınmayı gerçekleştirmek de o derece olanaksızdır.

Yeterli beslenme ve sanayinin gereksinimini duyduğu ham maddeyi temin, tarımsal kalkınmaya öncelik tanımaktadır. Beslenme sorunu son yıllarda petrol ve enerji sorunundan daha çok dünyayı düşündürmeye başlamıştır. Bir kaç ay evvel Roma'da toplanan FAO Teşkilâtı, yayınladığı bildiriyle; dünyayı yakın bir gelecekte büyük bir açlık tehlikesinin beklediğine dikkati çekerek bütün ülkeleri bu tehlike karşısında uyarmıştır. Tedbir alınmadığı takdirde bu yıl da 500.000 yakın insanın ölüme mahkûm edilmesi demektir.

Bir tarım ülkesi olduğu malde temel gıda maddelerini bulamayan ve her yıl buğday ithal etmek zorunda kalan Türkiye; hedefleri iyi saptanmamış bir tarım politikası yüzünden bu tehlikenin hemen hemen bugün eşiğindedir. Ethopya—Hindistan—Pakistan, Afrika'nın bazı bölgelerindeki ülkelerde binlerce insanın açlıktan ölmesi 20. yüzyıl tekniğinin ve insanlığının yüzkarasıdır.

Tarım kesiminin ekonomik kalkınmaya yardımcı olacak şekilde ele alınması, feodal kalıntı ve ağaların elinde bulunan tüm toprakların ve doğal kaynaklarımızın ulusallaştırılarak halk yararına kendi olanaklarımızla işler hale getirilmesi şarttır. Yozlaştırılmış ve sulandırılmış bir toprak reformunun bu haliyle bile uygulanacağına inanmıyoruz.

O halde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, her türlü siyasî baskı ve tercihlerin ötesinde; tarımda hedefleri iyi belirlenmiş, net tarif edilmiş, taklitleri saptanmış, ülke koşullarına uygun, görevlerinin güçlü, hızlı ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi için

sağlıklı bir yapıya kavuşturulmalı, gerekli görülen organizasyon düzenlenmesine geçmelidir.

Odamızca hazırlıkları tamamlanan Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yeniden düzenlenmesine ilişkin yasa taslağının benimsenerek tasarı veya teklif halinde meclislerimize sevkini Sayın Bakanlıktan ve Bakanımızdan özellikle rica ediyoruz. Ayrıca Türk tarımına yön vererek yeni boyutlar kazandıracağına yürekten inandığımızı ve kuruluş hazırlıklarına başladığımız «Tarım Şûrası»nın gerçekleşmesi için Bakanlığın yakın ilgisini bekliyoruz. Genel tarım sigortası yasa tasarısının meclislerimize sevk edilmesini şükranla karşılıyor, unutulmaz hizmetlerine bir yenisini ekleyen Sayın Bakanımızı içtenlikle kutluyoruz.

Sayın Bakanımız beni bağışlasınlar; kendileri, ülkemize ve mesleğimize olan unutulmaz hizmetleriyle lâyık oldukları yeri ve mevkii almışlardır; bu daima takdirle anmsanacaktır. Hiç kimsenin eleştirisi mümtaz kişilerine gölge düşüremiyeceği gibi övgüsü de bir şey eklemiyecektir. Karakterim icabı birini, hele emrinde çalıştığım kimseyi takdir hislerime rağmen methetmek itiyadında değilim. Şu anda bunu ifade zorunda kalmanın sıkıntısını hissediyorum. Sayın Bakandan özür dilerim. Yönetimleri camiamız için ak devir, huzur ve güvence dönemi olmuştur; ancak Sayın Bakanın, ara rejimi, geçiş dönemi denilen bir devrede huzursuzluğun başlangıcı sayılabilecek tasarrufta bulunmaları gerçekten bizleri üzmektedir. Bazı telkinlerle belli amaçlara ulaşmak için teşkilâtı ve Bakanlığı parçalamak pahasına tutarsız, gereksiz yapay Genel Müdürlükler kurmak ne Türk tarımına ne de ulusal ekonomiye bir şey kazandırmaz. 1937'lerin yasasıyla yönetilen Bakanlık esasen büyük bir dağınıklık ve israf içindedir. Kendi görev ve sorumluluğunda olması gereken ve tarımın temel yapısını oluşturan birçok kuruluş sahipsizlik yüzünden başka Bakanlıkların bünyesinde toplanmış; Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı da eli kolu bağlı oturmaktadır. Önemli olan kendi ünitelerini parçalayarak Genel Müdürlükler, Daire Başkanlıkları kurmak değil, tarıma etkenlik kazandıracak kirişimlerde bulunmaktır. Değerli arkadaşlarım, 1975 yılı icra planına bakınız. Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görev ve sorumluluğunda olması gereken hizmetler hiç ilgisi bulunmayan diğer Bakanlıklara verilmiştir. Bu durumda Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ne yapar anlamak mümkün değildir.

Kimsenin yetki ve tasarruflarına karışmamız elbetteki söz konusu edilemez, haddimizi biliriz, ama Türk tarımı ve meslek yararına bulunmadığımız girişimlerinde, sorumlu kişiler olarak karşısına dikiliriz. Bu da bizim en tabiî hakkımızdır. Şimdi bakınız; hafızam beni yanıltmıyorsa bir ay evvel Sayın Bakanın teşkilâta gönderdiği bir genelge ile hizmet içi düblükasyonları önlemek amaciyle Organizasyon ve Metod Dairesinin araştırması yapılmadan, Tetkik ve İstişare Kurulu Başkanlığının olumlu görüşü alınmadan herhangi bir kuruluşa gidilmemesini emrediyorlar. Genelgede istenilen işlemin hiç biri yerine getirilmeden yeni Genel Müdürlükler, Daire Başkan-

lıklarının kurulduğunu görüyoruz. Böyle bir durumda en azından genelgelerin ne ölçüde geçerli olduğu bu Daire Başkanlıklarının hangi görevi yapacağı ve ne anlam taşıdığı düşünülmez mi?

Bu kuruluşlar Tarım Sektörüne güç getirse, ekonomiye katkısı olsa sevinçle karşılarız. Cumhuriyet Senatosunda bir Sayın Üye «bu gidişle Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bir domates bir fasulye Genel Müdürlüğü kurarsa hiç şaşmayın» demişlerdi. Zaman galiba Sayın Senatörü haklı çıkaracak.

Gerçekçi olmaya yaptığımız işe hem kendimizi hem başkalarını inandırmaya mecburuz. Aksi halde kimse bizi ciddiye almaz, kimse bize önem vermez; kamu oyunun desteğinden ve güveninden yoksun kalır toplumdaki gerçek yerimizi ve değerimizi kaybederiz. Bu arada şunu da ifade edeyim ki, Tarım Bakanlığının, Gıda—Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak genişletilmiş bir sözcükle ifadelendirilmesini geçersiz bulmaktayız. Tarım Bakanlığı sözcüğünün Tarımsal faaliyetlerin tümünü içerdiği kanısındayız.

Halkın uyanmasından, bilinçlenmesinden ve sömürü düzeninin yıkılmasından korkan, bazı çıkar çevreleri, maksatlı olarak Anayasal kuruluşlarımızı suçlamaktadır.

Anayasaya aykırı yasa çıkaracaksınız bu iptal edilince Anayasa Mahkemesini itham edeceksiniz; yasalara uygun bir biçimde seçim yapmıyacaksınız, seçim kurulları bunu bozunca halka jurnal edeceksiniz. Partizan, bir tutumla idarî kademede bulunanları hiç bir gerekçe göstermeden görevden alacaksınız. Danıştay bunu durdurunca da kıyameti koparacaksınız. Hatta bağımsız yargı organlarının kararlarını beğenmiyeceksiniz.

Yasal görevi tarafsız yayın yaparak kamu oyunu oluşturmak olan ve halkın bilinçlenmesini sağlayan bilgi ve kültürünü artıran TRT'yi, onun yetenekli ve başarılı Genel Müdürünü baskı altına almak amacıyla komünistlikle suçlayacaksınız.

Devletimizin temel varlığı, çoğulcu ve özgürlükçü Demokrasinin vaz geçilmez olan anayasal kuruluşlarımıza yöneltilen bu yurtsever Ziraat Yüksek Mühendislerini bulacaklardır. Hepinize saygılar sunarım.

Prof. Dr. Reşat Aktan

Eski Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneğinin 36. ncı Genel Kurul Toplantısı vesilesiyle bu derneğin, kuruluşundan beri üyesi bulunan bir meslektaşınız olarak aramızda bulunmaktan mutluluk duymaktayım. Ziraat Mühendisleri camiasının yıllar boyunca büyüyüp geliştiğini izlemek beni ayrıca sevindirmiştir. Bu gelişme

ve ilerlemenin bundan sonra da durmadan devam edeceği hususundaki inancımı hemen belirtmek isterim.

Türk tarımının kalkınmasında Ziraat Yüksek Mühendislerinin önemli yeri kamu oyunca bilinmektedir. Tarım teknolojisinin çiftçiye götürülmesinde, onun gelirinin artırılarak hayat seviyesinin yükseltilmesinde ve tarım kesiminin milli ekonomimize katkısının artırılmasında Ziraat Yüksek Mühendislerinin payı büyük olmuştur.

Her konuda ihtisaslaşmaya gidilme zorunluluğunun bulunduğu günümüzde teknik personelin önemi bir kat daha artmakta, plân, program ve projeye bağlı olarak çalışmanın zorunlu hale gelmiş olması nedeni ile entellektüel yatırımlar daha fazla önem kazanmaktadır.

İhtisaslaşma yaygınlaştıkça aynı meslekten olanlarla yakın meslek mensupları arasındaki ilişkilerin daha da sıklaştırılması, ilgili meslekler mensuplarının birlikte çalışılması bir ihtiyaç haline gelmektedir.

Bakanlığın çalışma alanında olduğu gibi, tüm tarım kesiminde çeşitli meslek mensuplarının ve aynı mesleğin değişik öğrenim seviyesinde bulunan kimselerin el ele ve bilgilerini birbirine katarak çalışmalarını başarı için gerekli görmekteyim.

Ziraat Tekniksiyenleri, Ziraat Mühendislerinin en yakın çalışma arkadaşları ve sizlerin yardımcılarınızdır. Onların okul sıralarından başlayarak hizmet içinde yetiştirilmelerinden ve yurdumuza yararlı birer tekniksiyen olmalarıdan sizler sorumlusunuz. Onların başarıları sizlerin de başarılarınız demektir. Ziraat teknisyenlerini her alanda himaye etmek ve kendilerine lâyık oldukları değeri vermek, meslek dernekleriniz arasında iyi ilişkiler ve dostluklar kurmak ve bir dayanışma içinde olmak zorundasınız. Bir meslektaşınız ve bir büyüğünüz olarak bunları gerçekleştirmenizi ve daha ileriye götürmenizi sizlerden rica ediyorum. Ziraat Tekniksiyenlerinin ve onların bağlı oldukları derneklerinin de aynı anlayış içinde bulunacaklarını, sizlere sevgi ve saygı göstereceklerini, ilişkilerini daha olumlu yönde geliştireceklerini ümit ediyorum. En değerli insan hasletleri arasında sevgi ve müsamaha başta gelir. Bu vasıfları mümkün olduğu kadar bol olarak elde etmeye ve davranışlarınızda cömertçe belli etmeye çalışmanızı her iki topluluğa sağlık vermek isterim.

Diğer taraftan, Ziraat Yüksek Mühendislerine en yakın meslek grubu olan Veteriner Hekimlerle günlük çalışmalarınızda çok yakın ilişki içinde bulunmak durumundasınız. Tarım sektörünün hayvancılık kolunda bu iki mesleğin bir arada çalışma zorunluğu vardır. Birbirini tamamlayan bu iki meslek arasında iyi bir iş ahengi ve sosyal dayanışma kurulmadan, ülkemizde hayvancılığın gelişmesini ve tarım alanında kalkınma elde edilmesini düşünmek

mümkün değildir. Bu iki meslek grubunun Bakanlık kuruluşlarında birbirinden tecrit edilmiş bir şekilde çalışması akıl dışı ve imkânsızdır.

Bakanlık yöneticileri bu hususları önemle ele alırken birer sosyal dayanışma örgütü olan meslek kuruluşlarına da bu konuda görev ve sorumluluk düşmektedir. Birbirimizi tenkit etme, konuları paylaşma çabalarından ziyade belli hedefe el ele, gönül gönüle gidersek bundan her iki meslek ve aynı zamanda memleket yararlanır.

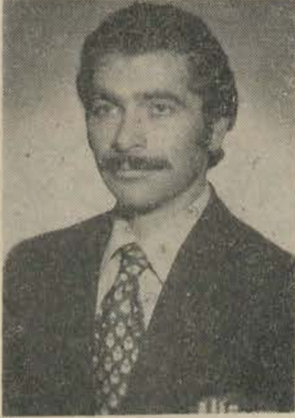
Bakanlığımla ilgili hizmetlerin başarılı bir şekilde yürütülmesi için Ziraat Yüksek Mühendislerinin yetiştikleri ihtisas dallarına göre istihdam edilmelerine ve konularında daha ileri seviyelere ulaşmaları için eğitilmelerine itina göstermekteyiz. Böylece belirli kademelere o mevki ve görevler bakımından en uygun kişilerin getirilmesine çalışmaktayız. Atamalarda ve yer değiştirmelerde belirli prensiplerden hareket etmekte, meslektaşların mağduriyetlerine meydan vermeyecek şekilde ve objektif ölçüler içinde kalmaya gayret sarfetmekteyiz.

Bu vesile ile önemli gördüğüm ve ötedenberi üzerinde düşündüğüm bir hususu dikkatinize sunmak isterim: Bilindiği gibi, tarım, arazide, yani kırsal alanda yer alır. Tarımın hizmetinde bulunan kamu görevlilerininde bu faaliyetin ceryan ettiği yere gitmesi eşyanın tabiatı icabıdır. Buna göre. Ziraat Mühendisi. Ziraat Teknisyeni, Veteriner, Hekimler, Hayvan Sağlık Memuru ve Ev Ekonomisti gibi tarımla ilgili meslek mensupları yıl boyunca ziraî işletmelerin yakınında kurulacak tarım merkezlerinde yerleşmelidirler. Bunu onlardan isterken, insan haysiyetine yaraşır barınma ve çalışma tesislerinin de bu merkezlerde sağlanması gereğini de işaret etmek isterim. Ancak tarımsal hizmetler Türk Çiftçisinin ayağına götürülür ve yıl boyunca sürekli olarak onunla meşgul olunursa Türkiye'de gerçek bir tarım kalkınmasının sağlanabileceğine inandığımı belirtmek isterim.

Ziraat Yüksek Mühendisi meslekdaşlarımın Devlet Memurları Kanununun uygulanması ve bu arada yan ödemelerde ilgili sorunları ve talepleri olduğunu biliyorum.

Genel Kurulu toplantısını memleketimize ve tarım sektörüne yararlı olmasını diler, hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlarım.

YENİ YÖNETİM KURULUMUZ

Dr. SEDAT ALDEMİR
BAŞKAN

1936 yılında Tokat'da doğmuş, İlk tahsilini Sivas, orta tahsilini Ordu'da tamamlamıştır. 1959 yılında A. Ü. Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümünden mezun olarak Zootekni Kürsüsü asistanlığına atanmıştır. 1963 yılında «Tavuk Islahı» konusunda doktora çalışmasını tamamlamış ve aynı yıl Tavukçuluk Araştırma Enstitüsüne teknik eleman olarak atanmıştır. 1965 — 1967 yılları arasında askerlik börevini tamamladıktan sonra yine aynı görevine. daha sonra da Teknik Müdür Muavinliğine getirilmiştir. 1970 — 1971 yıllarında Et pazarlaması konusunda 1 yıl müddetle A.B.D. ye gönderilen Dr. Aldemir, 1972 yılında Zirai Araştırma Dairesinin kuruluşlarıyla Hayvancılık Grubu Başkanlığına atanmış ve 1974 Mart ayında da Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü Hayvancılık Şubesi Müdürlüğüne, 1975 yılında Hayvancılık Dairesi Başkanlığı'na getirilmiştir.

Bundan önceki Yönetim Kurulunda da Başkanlık görevini başarı ile yürütmüş bulunan Dr. Aldemir Tavuk Yetiştiriciliği konusunda bir roto (1963). Örnek Kümes Planları (1963). Kümeslerin Havalandırılması (1963) konularında birer broşür ve Kasaplık Piliç Yetiştiriciliği (1974) isimli bir kitap yayınlamıştır. İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

SÜLEYMAN SARIKAYA
Genel Yazman

1944'de Afyon'un Karacalar köyünde doğdu. İlkokulu Karacalarda bitirip, orta öğrenimini sırasıyla : Konuklar Teknik Tarım Okulu, Bursa Tarım Meslek Lisesi ve Afyon Lisesinde tamamladı.

1962 — 1964 yıllarında Afyonun Sincanlı İlçesinde Tarım Öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra öğrenimine devam edip, 1968'de Ankara Ziraat

Fak. Zirai İşletmecilik Bölümünden mezun oldu.

Mezuniyetinden sonra Zir. Müc. ve Kar. Genel Md. ğü Ekonomi Şb.'de görev aldı. Askerliğini bitirdikten sonra aynı kuruluşun Konya Bölge Bşk.'da göreve atandı. 1971 yılında Su ürünlerine geçen Sarıkaya, Deniz Balıkçılığı konusunda bir yıl süreli bir kursa katılmak üzere Japonyaya gitti. Halen Su Ürünleri Genel Md. ğü Deniz Ürünleri ve Avcılığını Geliştirme Fen Heyeti Müdürü olarak görev yapmaktadır. Evli olup, bir çocuğu vardır.

ÜNSAL ATEŞOĞLU
Sayman

1937 yılında Dörtyol'da doğmuştur. İlk ve ortaokulu Dörtyol'da lise tahsilini Antakya'da tamamlamıştır. 1962 yılında Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zirai Ekonomi ve İşletmecilik bölümünden mezun olmuştur. Aynı yıl Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğünde görev almış ve 1966 yılına kadar adı geçen genel müdürlükte teknik eleman olarak çalışmış, bu devrede kırsal alan planlaması konusunda iki ay süreyle İsrail'de bulunmuştur. 1966 — 1968 yılları arasında Milli Prodüktivite Merkezinde uzman yardımcılığı görevinde bulunmuş, 1969 — 1970 tarihleri arasında Adana Ziraat Bankasında görev almış ve 1970 — 1973 yılları arasında D.Ü.Ç. Genel Müdürlüğünde teknik eleman olarak çalışmış, 1973 yılında Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığına geçmiştir. Halen anılan Müsteşarlıkta uzman olarak çalışmakta olup, İspanya ve Yugoslavya'da Toprak ve Tarım Reformu konusunda incelemelerde bulunmuştur. Ünsal Ateşoğlu'nun Tarımsal Proje yapma ve Değerlendirme Tekniği adlı bir kitabı olup, evli iki çocuk babasıdır.

Dr. ABDULLAH TAVMEN
Yayın Yönetmeni

1944 yılında İstanbul'da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini anılan kentte yaptı. 1962 yılında Haydarpaşa Lisesinden mezun oldu. Aynı yıl A. Ü. Ziraat Fakültesine girdi. Makina Kulübünde çeşitli görevler aldı. 1967 yılında Ziraat Fakültesini bitirerek, aynı yıl askere gitti. 1969 yılında terhis olduktan sonra Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde görev aldı.

A.Ü. Ziraat Fakültesi Kültürteknik Kürsüsünde, tarımsal inşaat konusunda yaptığı çalışma ile 1975 yılında doktor ünvanını kazandı. Kümes yapımı ve çevre koşulları ile ilgili çeşitli kitapları bulunan Dr. Abdullah Tavmen, halen Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde, Araştırma Baş Mühendisi olarak görev yapmaktadır.

Evli olup, bir çocuğu vardır.

SİNAN VAROL
İdarî İşler Yönetmeni

1951 yılında Artvin'de Ardanuç ilçesinde dünyaya geldim. İlk, Orta ve Lise tahsilimi Ankarada tamamladım. 1968 yılında girdiğim Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinin Ziraat Ekonomisi Bölümünden 1973 yılında mezun oldum.

1974 — 1975 yılları arasında Türkiye Zirai Ekonomi Derneğinde görev aldım. Halen Gıda — Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Plânlama, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğünde çalışmaktayım. Bekârım.

E. BEKİR ÇAĞDAŞ
Meslekî Kollar Yönetmeni

1934 yılında Erzurum'da doğdu. İlk Orta ve Lise tahsilini Erzurum'da tamamladı.

1960 yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesine girdi, 1964 yılında ayni Fakültenin Zootekni Bölümünden mezun oldu.

Erzurum yüksek tahsil talebe Cemiyeti Başkanlığı, Çayır Mer'a Zootekni Arş. Ens. Yardımlaşma Dernek Başkanlığı, Zootekni Derneği ile bazı dernek ve cemiyetlerde görevler aldı.

Spora karşı aşırı düşkünlüğü ve atletizmdeki üstün başarısı ile milli takıma kadar yükseldi.

Aynı zamanda boks hakemlerimizden olan Çağdaş, evli olup Çetin, Erman ve Belgin isminde üç çocuk babasıdır.

Halen Çayır—Mer'a ve Zootekni Araştırma Enstitüsünde görev yapmaktadır.

CENGİZ KUTGÜN

29 — 4 — 1944 Ayancık doğumlu henüz evli olmayıp, ilk orta ve lise kültürünü Ankara'da tamamlamış, A. Ü. Z. F. Makina Bölümü mezunudur.

1 — 10 — 1973 tarihinde sona eren vatani görevinden sonra, T. Z. D. K. Genel Müdürlüğünde Tarım Makinaları Etüt Konstrüksiyon ve Geliştirme Mühendisi olarak çalışmaktadır.

TÜRK ZİRAAT MÜHENDİSLERİ DERNEĞİ ŞUBELERİNİN YENİ YÖNETİM KURULLARI

Türk Ziraat Mühendisleri Derneği Şubelerinin yeni yönetim kurullarının seçimi yapılmıştır. Yeni Yönetim Kurullarını kutlar, görevlerinde başarılar dileriz.

İZMİR ŞUBESİ

Başkan : Coşkun Erez
Yazman : Hazım Akabay
Sayman : Cahit Eker
Üye : Sevil Dokuzer
Üye : Hasan Özyılmaz

ERZURUM ŞUBESİ

Başkan : Adnan Yılmaz
Yazman : Baydur Yılmaz
Sayman : Muammer Yaşarbaş
Meslekî K. : İbrahim Manga
Yayın : Murat Altın

ANTALYA ŞUBESİ

Başkan : Mustafa Saydam
Yazman : Haluk Darıcıoğlu
Sayman : Ayhan Doğrular
Yayın : Zafer Öztürk
Mesleki K. : Muzaffer Sürek

KONYA ŞUBESİ

Başkan : Fethi Söylemezoğlu
Yazman : Melahat Atalay
Sayman : Alaaddin Kılınç
Yayın : Hüseyin Topçu
Mesleki K. : Ahmet Güven

KAYSERİ ŞUBESİ

Başkan : Tosun Eskikök
Yazman : Lütfi İzbudak
Sayman : Atilla Yılmaz
Yayın : Yaşa Yıldırım
Mesleki K. : Turan Tüzün

AYDIN ŞUBESİ

Başkan : Cevat Peker
Yazman : Tümer Tuğan
Sayman : Galip Orhan
Yayın : Gürhan Güler
Mesleki K. : Mehmet Karan

DENİZLİ ŞUBESİ

Başkan : Ünal Altın
Yazman : Gönül İnal
Sayman : Rıfat Şimşek
Yayın : Yusuf Eriş
Mesleki K. : Mehmet Yurtsever

ESKİŞEHİR ŞUBESİ

Başkan : Enver Hüsemoğlu
Yazman : Seyhun Demirel
Sayman : Şeref Onar
Yayın : Namık Mumcu
Mesleki K. : Nurettin Tükeş

ADANA ŞUBESİ

Başkan : Ahmet Çınar
Yazman : Güven Burma
Sayman : Necdet Öz
Yayın : Ural Dinç
Mesleki K. : Adnan Öztekin

ANKARA'DA SATILAN YOĞURTLARIN KALİTE KONTROLLERİ

Doç. Dr. Nesrin Kaptan (*)

Giriş

Beslenmenin vazgeçilmez bir ögesi ve sofraların alışılagelmiş bir gıda maddesi olarak yoğurt, dünden bir ata yadigari olarak bu güne ulaşmış milli bir yiyeceğimizdir. Bilindiği gibi yapımında, süt mamulleri arasında ayrı bir yeri ve önemi, tüketimde de çok yönlü özelliğinin taşıyıcılığını yapan yoğurt, laktik asit bakteriyleriyle sütün pıhtılaşan oluşumu sonucu elde edilen bir mamuldür.

Milli bir gıda maddemiz olarak yoğurdun, Türkler tarafından, saptanması olanaksız tarihi derinliklere giden bir yapımı vardır. Amerika kıtasında son 40 — 50 yıldan, Avrupada ise 70-80 yıldan buyana tanınarak yaygınlaşabilmiştir.

Binlerce yıldan beri bilinerek kullanılan yoğurt ayrıca yurdumuzun hemen her köşesinde gereksinerek, çeşitli şekil ve yöntemlerle de değerlendirilegelmiştir.

Bugüne dek toplulumuz içme sütü alışkanlığını tam anlamı ile kazanmamış olduğundan, sütü daha çok mamullerine işleyerek değerlendirmektedir. Bu mamuller arasında yoğurdun tüketimdeki yeri ve önemi, kullanma şeklinin alternatifi olması nedeni ile çok yönlü olarak geliştirilmiştir. Bu da sütün daha çok yapısal özelliğini içeren maddelerin yoğurtta daha yoğun bir şekilde koruganlığını sürdürmesinden ileri gelmektedir. Bu yapısal iletkenlik, sütteki yağ, protein, mineral maddeler, çeşitli vitaminler v.b. maddelerden yararlanma şekli, yurdumuzda büyük ölçüde yoğurt tüketimiyle gerçekleştirilmektedir.

Son yıllarda ülkemizde yapılan bazı girişimler ile süt teknolojisinde sınırlı ve bağımlı bir gelişme görülmüş ise de, yoğurt yapımının teknik ve teknolojik bir düzeye kavuşturulması, nedeni çözümlenemeyen dar çerçeveler içersinde kısıtlandırılmıştır.

Bunun içinde teknoloji aşamalarını yakından izleyen ve sanayileşmede gerekli uyumu sağlıyarak uygulamaya alabilen batı ülkelerinden, bu konuda da gerilerde kalmış olduğumuz bir gerçektir.

Yoğurdu bütün dünyaya tanıtan bir medeniyete sahip olan ülkemizin, bugün yoğurt yapım ve tekniğinde asırlar öncesi usul ve yöntemlere bağlı kalması ve ileri atılımları bu alanda da gerçekleştirememiş olması, oldukça üzücüdür. Bunun en önemli nedenlerini, ekonomik sorunların yanı sıra, tüm gıda sanayiinde olduğu gibi, Süt Endüstrisinde de, düne bağımlılığın tutucu yapımcılarında aramalıdır. Ayrıca, ancak örgütsel oluşumlarıyla gerçekleştirilebilecek bir yapıya sahip olan bu endüstri kolunu, geniş çaplı bir organizasyona ve koordinasyona kavuşturacak kuruluşların, bu alanda yeterli girişimlerde bulunmayışı birbirine girift olan ülkesel potansiyel harekete geçirilmemekte

(*) A. Ü. Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü.

ve beslenmedeki büyük önem de bu alanda yeterince kullanılmamaktadır.

Bütün bu olumsuz etki faktörlerinin bir sonucu olarak, yoğurt teknolojisi ülkemizde geliştirilemiyecek, tek aromalı, tadı ve yapısı bozuk, dayanıksız, su salmış, ekşi yoğurtlar bugünedek pazara sunulagelmiştir. Fakat daha düne kadar yakın bir sürede ülkemizden yoğurt yapımını öğrenmiş diğer ülkeler ise, bugün çeşitli istemilere en uygun çeşit ve boyutlarda kaliteli, dayanıklı ve değişik aromalarda yoğurt tekniğini yeterince kullanmış ve kullanmaktadır.

Önemi hepimizce bilinen yoğurd'un, ülkemizde de kalite karışıklığı ve dengesizliğine yol açmayacak şekilde çeşitlendirilmesi ve bu yönde yapılan araştırmalara eğilinmesi gereksinmektedir. Ancak bu gün tüketime sunulan yoğurtların, yapımında, gelişen tekniğin kullanılmaması ve değişik olanakların karmaşık koşullarda uygulanması sonucu, kalitesi ve özellikleri yönünden de karmaşık ayrıcalıkları ortaya çıkarmaktadır.

Bu araştırmada yöresel olarak yapılan basit fakat geçerli bir envanter çalışmasıyla Ankara il hudutları içerisinde 60 — 65 kadar yoğurt imalathanesinin bulunduğu saptanabilmektedir. Bunlardan ancak 20 kadarının Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı bulunduğu da görülmektedir.

Burada belirlemeye çalışacağımız konunun araştırma materyali olarak kullanılacak numunelerde yukarıda değinilen bu 20 adet imalathaneden sağlanmıştır.

Numuneler üzerinde yapılan araştırmalarla öngörülen ve varılmak istenen hedef, genellikle bugünkü mevcut teknik ve teknolojik koşul ve olanaklarla Ankara yöresindeki imalathanelere ait yoğurtların kalite normlarının saptanmasıdır. Bu arada medeni ölçüleri ve sosyo — ekonomik yapısı bakımından yüksek bir düzeyde bulunan Ankara gibi bir kentimizde, bu konuda yapılan araştırmanın elde olunacak verilerini, ülkesel örnekleme oranı şeklinde okuyucunun izlem kanısına sunmaktır.

Ayrıca bu araştırmada elde edeceğimiz bulguların yoğurt standardına uygunluğunu değerlendirerek, sonuçların yetersiz olması halinde, ilgililerini gerçekçi yönde uyarmaktır.

Gözlem Araştırması Sonucu

Bir genellemeden haraketle süt üretiminin yaklaşık olarak % 10 — 15 kadarının yoğurt yapımında kullanıldığı, kantite yönünden olduğu kadar kalite yönünden de yoğurtların yetersiz olduğu saptanan sonuçlar ile oluşmaktadır.

Bu sonuçlar, günlük kullanılan bir gıda maddesinin gereksinen kalite ve kantitesinin tanıtlamış bulgu ve verilerine dayalıdır.

Genellikle bu çalışmada varlık envanteri ile fiziki kaynakların gözlem araştırmasına öncelik verilerek durağan kuruluş ve donanımları saptanmıştır.

Buna göre, Ankara yöresinde 60 kadar bulunan yoğurt imalathanesinden ancak 3 — 4 kadar yoğurt yapım yerinin, kısmen teknik donanım ve teknolojik yöntem bakımından yeterli olduğu söylenebilir.

Bunun dışında kalan diğer yoğurt yapım evlerinin, primitif birer kuruluş olarak, ilkel yöntemlerle çalışmalarını sürdürmekte olduğu da görülmüştür.

Bu sonuçlar, anılan imalathanelerde standart normlara uygun bir yoğurt yapımını gerçekleştirme olanaksızlığını da ortaya koymaktadır.

Lâboratuvar Araştırma Sonuçları

Yukarıda kısaca değinildiği gibi Ankara yöresine ait belirli bazı yoğurt imalathanelerinin yapmış oldukları mamullerin pazarlanmasından sonra çeşitli perakende satış yerlerinden sağlanan 40 adet yoğurt, bu araştırmanın materyalini oluşturmuştur. Anılan bu numunelere ait analiz sonuçlarının değerleri Tablo : 1 — 2 de verilmiştir.

Bu numunelere ait sonuç bulgularına göre analizleri yapılan yoğurtların genel özellikler bakımından. standardının saptanan (madde 1.22) niteliklerine çoğunlukla uygun düşmediği, ayrıca yoğurt numunelerinin % 75 inde kitle homogenliğinin görülmediği, içersinde bulunduğu kabın dip kısmında değişik oranlarda belirli bir tortunun oluştuğu ve yoğurt suyunun kitlesinden ayrılmış olduğu saptanmıştır. Bu arada numunelerin % 50 sinin de temizliğe ve steril çalışmaya gerekli uyum sağlanamadığından, çeşitli oranlarda bulaşmalar nedeniyle, kirlilik belirtisine rastlanmıştır.

Analiz bulgularının işlendiği Tablo : 1 de verilen değerlerden giderek yoğurt standardındaki sınıflandırmaya göre araştırma numunelerini değerlendirmeye almak, aşağıda belirtilmeye çalışılan sonuçları ortaya koymaktadır.

Yoğurt standardında saptanan bütün analiz metotları, alınan 40 numunede ayrı ayrı uygulanmıştır. Buna göre anılan bu yoğurt numunelerinin % 85 inde küf ve maya sayısısının normal limitlerde (normal limit; ml. de 10 dan fazla olmamalı) bulunduğu, ancak numunelerin % 15 inde 96 — 276 gibi belirli limitler arası değişkenliği görülmüştür.

Ayrıca yasaklanan fakat sütrüktür kazandırmak bakımından kullanılan nışasta ve jelatin gibi katgı maddelerine ise rastlanmamıştır.

Ancak anılan numunelerin % 90 nının usulüne uygun bir yöntemle ısıtılıp veya kaynatılmadan yapıldığı, uygulanan analiz metodunun mavi renk göstergesiyle saptanmıştır. Yukarıdaki bulgulara göre Ankara'da satışa sunulan yoğurtların yapımında ısıtmaya gerekli önemin verilmediği, asitlik yönünden de numunelerin % 72.5 nin standartda belirtilen değerlere uyum sağlamadığı ve yüksek değerler gösterdiği, yapılan analizlerle saptanmıştır.

Yoğurtlarda görülen bu asit yükselmesi, yapım tekniğinde, teknolojinin uygun yöntemlerinin kullanılmaması, yoğurtların satış olanaklarının da uygun koşullarda sağlanmaması nedenlerinin etkiliyebileceği söylenebilir.

Araştırma konusunun materyalini kapsayan bu 40 yoğurt numunesinin, standartda belirtilen yoğurt tiplerinin nitelik ve özellikleri ile karşılaştırması yapıldığında, Tablo : 3 deki değerlerden giderek, aşağıda belirtilen sonuçlara varılmaktadır.

Buna göre yağ oranı bakımından anılan numunelerin % 90 nın tam yağlı ve % 10 nun ise yarım yağlı yoğurtlar tanımına girdiği görülmektedir.

Yoğurdun özünü oluşturan kurumadde oranına göre numunelerin % 60 nın tam yağlı, % 32.5 nin ise yarım ve % 7.5 nin de az yağlı yoğurt tiplerine uyduğu görülmektedir.

Yoğurdun özelliğini belirleyen kurumadde oranının Tablo : 1 — 2 de görülebileceği gibi % 12.70 — 18.16 arasında değiştiği ve ortalama % 15.36 ± 0.213 bulunduğu kanıtlanmaktadır.

TABLO : 1

Ankara'da satılan yoğurtların bileşimleri

Nümune	Kuru Madde %	Yağ %	Yağsız Kuru Madde	Azotlu Maddeler %	Laktoz %	Mineral maddeler %	Asitlik %
1	17.08	4.3	12.78	8.23	3.43	1.124	1.867
2	14.73	4.1	10.63	6.28	3.52	0.825	1.890
3	15.66	4.2	11.46	7.26	3.15	1.028	1.800
4	14.20	5.3	8.90	4.78	3.32	0.793	1.665
5	12.70	4.4.	12.30	4.46	3.05	0.780	1.305
6	14.58	4.9	9.68	5.63	3.21	0.774	1.462
7	15.83	6.1	15.23	5.72	3.10	0.893	1.035
8	15.38	4.5	10.98	6.33	3.68	0.876	1.980
9	15.42	5.2	10.20	6.81	3.56	0.816	1.710
10	15.48	4.3	11.18	7.03	3.10	1.022	1.867
11	15.50	4.1	11.40	6.08	3.44	0.799	1.440
12	15.23	5.8	9.43	4.79	3.82	0.795	2.025
13	17.74	4.1	13.64	9.03	3.73	0.824	1.865
14	16.15	4.2	11.95	7.25	3.70	0.985	1.805
15	15.58	3.5	12.08	7.40	3.54	1.119	1.845
16	14.55	4.4	10.15	5.83	3.45	0.873	1.732
17	17.88	5.0	12.88	8.57	3.30	1.072	2.362
18	14.33	2.8	11.53	6.57	3.85	1.105	2.025
19	13.78	4.1	9.68	6.15	2.61	0.879	1.578
20	12.89	3.0	9.89	5.89	3.01	0.975	1.980
21	14.33	4.3	10.03	6.69	2.42	0.928	0.912
22	18.16	4.2	13.96	9.73	3.40	0.835	1.025
23	14.95	2.5	12.45	7.88	3.58	0.996	1.137
24	14.75	3.5	11.25	6.72	3.49	1.053	1.642
25	17.25	4.2	13.05	8.58	3.32	1.151	1.620
26	16.61	4.8	11.81	7.12	3.49	1.205	1.575
27	15.69	4.8	10.89	6.88	3.22	0.785	1.295
28	14.33	4.0	10.33	6.35	3.03	0.946	1.912
29	14.58	3.3	11.28	6.45	3.62	1.203	1.745
30	17.02	3.4	12.62	9.33	3.05	1.246	1.552
31	16.05	4.3	11.75	7.29	3.41	1.015	2.002
32	15.65	3.5	12.15	7.72	3.20	1.211	1.732
33	15.93	4.3	11.63	7.54	3.10	0.976	1.980
34	16.38	4.1	12.28	7.85	3.20	1.241	1.687
35	14.03	2.7	11.33	6.75	3.80	0.788	1.620
36	15.08	3.9	11.18	6.62	3.51	1.078	1.777
37	14.07	2.2	11.87	7.52	3.50	0.780	1.777
38	13.45	3.0	10.45	6.22	3.25	1.002	1.912
39	15.77	3.8	11.97	7.15	3.60	1.213	1.642
40	15.83	3.2	12.63	7.63	3.80	1.248	1.845

TABLO: 2

Yoğurtların genel bileşimlerine ait değerler

(N = 40)

Analiz konuları	x	± Sx	S	V	en az	en çok
Kurumadde	15.36	± 0.213	1.349	8.782	12.70	18.16
Yağ	4.05	± 0.125	0.796	19.654	2.20	6.10
Yağsız kurumadde	11.52	± 0.207	1.310	11.371	8.90	15.23
Protein	6.95	± 0.189	1.197	17.223	4.46	9.73
Laktoz	3.36	± 0.048	0.308	9.166	2.42	3.85
Mineral madde	0.981	± 0.023	0.151	15.392	0.774	1.248
Asit (%)	1.69	± 0.047	0.303	17.928	0.912	2.362

TABLO: 3

Yoğurt tipleri (x)	Yağ % en az (x)	Toplam kurumadde % en az (x)	İsabet eden numune sayısı Yağ	Kurumadde	% oran Yağ	Kurumadde
Tam yağlı	3	15	36	24	90	60
Yarım yağlı	1.5	13.5	4	13	10	32.5
Az yağlı (yavan)	1.5 den az	11	yok	3	—	7.5

(x) Kaynak ; TS 1330

Yoğurt kalitesine büyük etkisi görülen yağ oranının 40 numunede % 2.20.—6.10 arasında değiştiği ve ortalama değerinin ise % 4.05 ± 0.125 bulunduğu saptanmaktadır.

Beslenme yönünden azımsanmayacak kadar önemini belirliyen protein değerinin eldeki numuneler arasında % 4.46 — 9.73 limitlerle sınırlandığı ve ortalama değerin de% 6.95 ± 0.189 bulunduğu görülmektedir.

Bugün Ankara'da satılan yoğurtlara ait kalite normalarını daha iyi belirleyebilmek amacı ile yürürlükte bulunan yoğurt hakkındaki yasa kavramları ile numunelerin analiz sonucu elde olunan bulgular karşılaştırıldığında, özellikle Gıda Maddeleri Tüzüğünün ilgili hükümlerine, en az değer içerisinde yaklaşımları görülmektedir. Yoğurtta standart bir yapım ve öngürüldüğüne göre, gerekli karşılaştırmaların ya-

yınlanan yoğurt standardının çerçevelediği normlara göre yapılmasının daha geçerli olabileceği inancındayız.

Halen yürürlükte bulunan Gıda Gıda Maddeleri Tüzüğü hükümleri, çok eski tarihlerde hazırlandığından, bugünün koşullarına geçerli yaklaşımı sağlamaktan uzak bir görünüm kavramı taşımaktadır. Çünkü anılan yasa hükümlerinde yoğurdun işlenen sütün orijinine göre sınıflandırılması yapılmakta ve buda standart bir yoğurt yapımı yerine, çeşitli hayvan sütlerinden yoğurt yapımını isteklendirdiğinden, bu durum değişik özellikte yoğurtların pazarlarda satılmasına yol açmaktadır.

Bu nedenle konunun çerçevelediği sorunların yeterince çözümlenebilmesi için, gerekli girişimlerin zaman kaybetmeden yapılması artık kaçınılmaz olmuştur.

Sonuç

Bugünkü olanakların sınırlandırdığı yoğurt yapımının, memleketimiz koşullarına örnekleme bir yaklaşımını sağlayabilmek için, Ankara yoğurtçuluğu üzerinde yapılan bu gözlem ve laboratuvar araştırma sonuçları ile aşağıda belirtilen kanıtsal bazı kanılara varmış bulunmaktayız.

— Halen Ankara gibi sosyo — ekonomik ve ona bağımlı istemi koşulları denetimle sınırlı bir yörede dahi yoğurt yapım evleri teknik ve teknolojik yeteneklerden yoksun bulunmaktadır.

— Teknik ve teknolojik donanımlarının kısıtladığı uygulamadaki yöntemler, kuruluşların imalatını ilkelleştirmektedir.

— Teknolojik donanım yetersizliği aynı zamanda hijyenik koşullarda yoğurt yapımını gerçekleştirememektedir.

Standart normlara uyum sağlayacak bir yapımın yaklaşım olanaksızlığı, kalite standardının da devamlılığını önlemektedir.

Önerimiz, Stanrart yoğurt yapımının gerçekleştirilmesi için, gereksinen modern teknolojinin bu alanda memleketimiz koşullarına uyum sağlayacak boyutlarda getirilmesi ve artık teknik elemanlarla tesisin yönetilmesi inancının tüm imalatçılar ve kontrol mercilerince kabul edilmesidir.

Literatür

Adam, R. C. 1960 Yoğurt. Ege Ü. Ziraat Fakültesi yayını, İzmir.

Gıda maddeleri ve umumi sağlığı ilgilendiren eşya ve levazımın vasıflarını gösteren tüzük, 1952. S.S.Y. Bakanlığı yayın No : 161

Kosikowski, F.F., 1966 Cheese and Fermented Mılk Foods Edwards Brothers İnc. Ann Arbor Mıchigan.

Kaptan, N., 1972 Yoğurdun dondurularak kurutulması üzerinde araştırmalar A. Ü. Zıraat Fakültesi yıllığı fas. 3 4 ayrı basım

Türk Standartları, 1974 Yoğurt (TS 1330). Türk Standartları Ens, Ankara.

Yöney, Z., 1967 Yoğurt Teknolojisi. A. Ü. Zıraat Fakültesi yayın No . 289

Yöney, Z., 1968 Süt ve Mamülleri muayene ve analiz metotları. A. Ü. Zıraat Fakültesi yayını No : 491

Yöney, Z., 1974. Süt Kimyası. A.Ü. Zıraat Fakültesi yayın No : 530

ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSLERİNİN MESLEKİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI

Sami DOĞAN
Ziraat Yüksek Mühendisi

A — İSTİHDAM SORUNU :

Ziraat Yüksek Mühendislerinin günümüzde en çok göze çarpan sorunu istihdam konusunda düğümlenmektedir. Bugün mesleğe yeni atılanlarla henüz öğrenim safhasında bulunanlar en çok meşgul eden ve onların geleceğe karamsar ve hatta endişe ile bakmalarına neden olan bu sorunu iki bölümde incelemede yarar vardır.

1 — İstihdam Güçlüğü:

Ziraat Yüksek Mühendislerinin istihdamındaki güçlüğü sadece bugünün bir sorunu olarak ele almamak gerekir. Gerçekte bu sorun zaman içerisinde derece derece daima mevcut olmuş. ancak soruna bir takım geçici çözüm yolları aranmasıyla yetinilmiştir. 10 yıl kadar önceleri tarımsal alanda yeni bazı kamusal kuruluşların açılması, bu alanda başlangıçta geniş olanaklar yaratmışsa da, mevcut düzen ve organizasyon içinde istihdam olanaklarının üstünde eleman yetiştirilmesi sonucunda bugün gerçek bir reforma gereksinim gösteren, aynı zamanda teşkilât kanununun yeniden düzenlenmesini gerektiren durum ortaya çıkmıştır.

Bununla beraber istihdam olanaklarının gün geçtikçe daraldığı ve bunun gelecek için meslek açısından daha büyük sorunlara yol açabilecek bir hızla gelişmekte bulunduğu artık bugün bütün çıplakığıyla ortaya çıkmış açık bir gerçektir.

2 — İstihdamdaki İsabetsizlikler

Ziraat Yüksek Mühendislerinin istihdam konusunda çok önemli diğer bir sorunu çoğunlukla bilgi, görgü ve ihtisaslarının dışında çalıştırılmalıdır.

Bu konuda sorun 2 noktada düğümlenmektedir.

a) Ziraat Yüksek Mühendisleri mezun oldukları bölümlere göre istihdam edilmemektedir.

b) Ziraat Yüksek Mühendislerinin yaptıkarı iş çoğu kere mesleki formasyonlarına uygun bulunmamaktadır.

Şüphesiz bu konudaki en büyük sorumluluk işveren kurumlardaki yetkili kişilere aittir. Bundan başka fakültelerde hangi dallarda eleman yetiştirilmesi gerektiği konusunun metodik bir şekilde ele alınmamış olmasını ve Ziraat Mühendisi istihdam eden kuruluşların hangi formasyonlarda ve ne kadar elemana gereksinmeleri olduğunu gerçekçi bir şekilde ortaya koymamış bulunmaları ile öğretim kurumları ve işveren kuruluşlar arasında organik bağların yer almayışını da böyle bir sorunun ortaya çıkmasının önemli nedenleri arasında saymak gerekir.

B — MESLEKİ TATMİNSİZLİK

Ziraat Yüksek Mühendislerinin ikinci temel sorunu, mesleğin onları arzu edilir derecede ve düzeyde tatmin edememesidir. Bu konuyu çeşitli bölümlerde derinliğine incelemeye çalışalım.

1 — Maddî Tatminsizlik:

Maddî tatminsizlik, devlet memuru olanların çoğunluğunun ortak sorunudur. Fakat konunun Ziraat Yüksek Mühendisleri yönünden bazı özellikleri ve farklılıklar arzeden tarafları bulunmaktadır. Gerçekten Personel Kanunu çıkıncaya kadar Ziraat Yüksek Mühendisleri aslî maaşlı, ücretli ve yevmiyeli olarak devlet sektöründe çalışmış ve bu durum meslektaşlar arasında ücret yönünden büyük farklılara, hoşnutsuzluklara ve adaletsizliklere yol açmıştır.

31 Mayıs 1974'de kabul edilen yan ödeme kararnamesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aksıyan yönlerini gidermek amaciyle çıkarılan 12 sayılı kararnamede henüz gerek Ziraat Mühendislerinin gerekse diğer Devlet Memurlarının maddî sorunları çözememiştir.

2 — Manevî Tatminsizlik

Meslektaşlar arasında manevî yönden de önemli oranda bir tatminsizlik durumu görülmektedir. Gerçekte bu tür tatminsizlik çok yönlü olup bir çok faktörlere bağlı buunmaktadır. Bunlar arasında fakülteye tesadüfen veya istemiyerek giriş, mezuniyet sonrası istihdam sorunu, karşılaşılan çeşitli haksızlıklar, çalışma düzen ve organizasyondaki bozukluklar ve hatta yeterli bilgiye sahip olamama gibi faktörler sayılabilir.

3 — Organizasyon ve Çalışma Bakımından Tatminsizlik:

Böyle bir sorunun meslekî çalışmaların ve hizmetlerin yerine getirilmesini olumsuz yönden ne oranda etkileyebileceği açıktır. Bu nedenle meslek açısından en önemli sorunlardan birisi olarak kabul edilmesi gerekir.

Devlet hizmetinde çalışma organizasyon ve disiplinin bozukluğunun Türkiye gibi bir ülkede sadece tarım örgütü için söz konusu olamayacağı ve aslında bunun az veya çok hemen kamu sektörünün tamamı için geçerli bulunduğu bilinen bir gerçektir. Bununla beraber az gelişmiş bir ülke olan ve kalkınması tarımın kalkındırılmasına bağlı olan tarımsal kuruluşlarda büyük ölçüde bir organizasyon noksanlığının üretici kesim üzerinde etkilerinin çok daha geniş olacağı açıktır.

Tarım örgütünün reorganizasyonunun bundan 11 yıl önce ele alındığı (*) ve bu alanda bazı çalışmalar yapıldığı dikkate alınacak olursa konunun öneminin çok önceden anlaşıldığı kabul edilebilir. Ancak bu yolda gayretlerin devam ettiğini ve belirli gelişmeler sağladığını iddia etmek güçtür.

4 — Bilgi Yönünden Tatminsizlik

Ziraat Yüksek Mühendisleri arasında bilgi yönünden büyük oranda bir tatminsizlik olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle bu konu üzerinde önemle durulması gerekir.

Bu konudaki tatminsizliğin fakültelerde verilen bilgilerin yetersizliğinden mi, yoksa alınan bilginin pratikteki çalışma koşullarına pek uygun düşmemesinden mi ileri geldiği konusunun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Aslında nedenleri ne olursa olsun bugün için önemli olan meslektaşlarda bilgi yönünden bir tatminsizlik bulunduğu gerçeğidir. Ve bunun ihmal edilemiyecek oranda önemli olduğudur.

Yukarıda anlatılmaya çalışılan görüşler meslekdaşlarımızın hepsinin olmasa bile, önemli bir çoğunluğunun psikolojik ve sosyal açıdan ne tür sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Bu sorunların nedenlerini şöyle özetlemek mümkündür:

(*) Tarım hizmetlerinin ve teşkilâtının yeniden düzenlenmesi hakkındaki rapor (Tarım Raporu) Ankara 1964

a) Ziraat Yüksek Mühendislerinin görev ve yetkili sınırlarının belli olmayışı ve bunun belli esaslara ve prensiplere bağlanmamış bulunmasıdır.

b) Atamaların, teşkilât kanunu olmaması nedeniyle Ziraat Mühendisliği ismine ve formasyonuna uygun olarak yapılamayışı;

c) Formasyon noksanlığı yanında mevcut formasyonda uygun bir iş yapmama;

d) İdarede bozukluk, bazı idarecilerde neme lâzımcılık, işi oluruna bırakma ve kişisel menfaat duygusunun ön planda gelişi;

e) Mesleğin öneminin kamu oyuna yansıtılmamış olması;

d) Meslektaşlar arasında birlik ve beraberliğin kurulamamış olması, ilgili meslek oda ve birliğinin fonksiyonlarını yeterince yapamamakta oluşu;

e) Meslektaşların sadece kamu kuruluşlarında iş aramak zorunda kalışları;

C — YETERLİ DERECEDE VERİMLİ ÇALIŞMA DURUMU:

Ziraat Yüksek Mühendislerinin çok önemli diğer bir sorunu da, meslekî çalışamama, çeşitli etkenler nedeniyle meyve başarılı olamamalarıdır. Verimli çalışamama çeşitli etkenler nedeniyle meydana gelmektedir. Bu etkenleri ayrı ayrı incelemede yarar vardır.

1 — Organizasyon ve Çalışma Düzeninin Bozukluğu.

Ülkemizde yönetim organlarının temel sorunlarından birisini teşkil eden organizasyon bozukluğunu tarımsal örgütlenmede ve örgütlerde en belirgin bir şekilde görülmektedir. Nitekim bu konu, zaman zaman baştaki Hükümetlerin ve ilgili kuruluşlarında dikkatini çekmiş ve bir takım reorganizasyon ve koordinasyon çalışmaları yapılmıştır. Fakat bütün çalışmalar dosyalarda kalmış, gerek organizasyon bozukluğu, gerek koordinasyonsuzluk yüzünden sorunun çözümlenmemesi lunda etkin tedbirlerin alınması daima ihmal edilmiştir.

Ülkemizdeki tarımsal hizmetlerin yürütülmesinde çok çeşitli kuruluşlar görevlendirildiği gibi, bunların statüleri ve bağlı bulundukları örgütler de farklı bulunmaktadır. Örneğin, Ticaret Bakanlığına bağlı bulunan Ziraat Bankasının kredileri üzerinde Tarım Bakanlığının hemen hiç etkisi yoktur. Gene bunun gibi fiyat desteklemelerinde Tarım Bakanlığının rolü sadece belirli sınırlar içindeki önerilerden öteye gidememektedir.

2 — İhtisas Dışı Alanlarda Çalışma

Meslekte yeter derecede verimli çalışmama üzerine rol oynayan diğer bir faktör, Ziraat Yüksek Mühendislerinin özellikle son yıllarda yoğunlaşan ihtisas dışı alanlarda çalışmalarıdır.

Bu durumun, yani geniş ölçüde mevcut olan ihtisas dışı alanlarda istihdam ile arzuya uygun işlerde çalışamamanın mesleki çalışmaları önemli oranda olumsuz yönden etkiliyeceği açıktır.

3 — Bilgi Yetersizliği

Meslekte verimli çalışamamanın nedenlerinden biri olarak ortaya çıkan bilgi yetersizliği iki nedene dayanmaktadır. Birincisi geniş ölçüde mevcut olan ihtisas dışı alanlarda çalışma nedeniyle, Fakültede edinilen bilgilerin yetersiz kalması, ikincisi ise mezun olunan bölümle ilgili dallarda çalışılması halinde bilgi noksanlığının hissedilmesidir. Burada, fakültede verilen bilgilerin pratik hayatın gereksinmelerine pek cevap veremediği söz konusu olabilir.

4 — İdarî ve Politik Baskı

Günümüzde idari ve politik baskı Ziraat Yüksek Mühendislerinin mesle-

ki çalışmalarını olumsuz yönden etkileyen önemli bir faktördür. Çeşitli Koalisyon döneminde, hükûmetlerin yapmış olduğu partizan tutumlar bu konunun çok açık örneğidir. Bu partizanca tayinler günümüzde de halen devam etmektedir.

5 — Psikolojik Etkenler

Meslekte verimli çalışabilmeyi sınırlandıran faktörlerden bir diğerini de psikolojik etkenler teşkil etmektedir. Şüphesiz bu etkenlerin kapsamı çok geniştir. Bunların başında kadro görev ve ilişkilerinin meslektaşlara verdiği moral bozukluğu gelmektedir. Daha sonra, başarılı olan elemanlarla başarısız olanlar arasında bir ayırım yapılmaması sorunu gelmektedir. Başarılı olanların, çoğunlukla gerektiği şekilde teşvik ve itibar görmemesi onların üzerinde olumsuz etki yapmaktadır.

Bunların yanı sıra tayin, terfi dış ülkelere gönderilme gibi konularda, Ziraat Yüksek Mühendisleri üzerinde psikolojik yönden olumsuz etkiler yapmaktadır.

D — SONUÇ VE ÖNERİLER

Buraya kadar yaptığımız açıklamalardan anlaşabileceği gibi günümüzde Ziraat Yüksek Mühendisleri istihdam güçlükleri ve meslekte yeterince verimli çalışamama gibi iki temel sorunla karşı karşıya bulunmaktadırlar. Bu yöndeki olumsuz gelişmelerin gerek mesleğin geleceği ve prestiji, gerekse tarımdaki yatırımların verimi yönünden bazı haklı kuşkuların ve hatta endişelerin doğmasına neden olacak bir kapsam taşıdığı söylenebilir.

Böyle bir durumun meydana gelmesinde pek çok faktörün çeşitli şekillerde ve oranlarda etkili olması, konunun bir bütün olarak ele alınmasını ve aranan çözüm yollarının da tüm sorunun ortadan kalkmasına yarayacak şekilde birbirini tamamlayıcı bir biçimde ortaya konmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle Ziraat Yüksek Mühendislerinin yetiştirilmesinden başlayarak, onları istihdam eden ve tarımsal alanda devletin sorumluluğu kapsamına giren hizmetleri yürütmekle görevli kuruluşlar kadar, mesleki sorunların savunucusu ve yürütücüsü olan meslek odasına ve derneğine de bu konuda önemli görevler düşmektedir.

Yukarıda belirlemeye çalıştığımız sorunların çözümlenmesi için önerilerimizi şöylece sıralayabiliriz:

a — Tarım hizmetleri ve örgütü mutlaka yeni bir organizasyona sokulmalıdır.

b — Ülkemiz hangi formasyonda Ziraat Yüksek Mühendisine gereksinimi olduğu gerçekçi bir açıdan ortaya konmalıdır.

c — Belirli bir müddet şark hizmeti konmalı ve bir Ziraat Yüksek Mühendisi en az iki üç bölgede hizmet yapmalıdır.

d — Teknik elemanlara yetki ve sorumluluk verilmeledir. Örgüte yeni giren bir Ziraat Yüksek Mühendisi görev ve yetkilerinin neler olduğunu bilmeli ve ona göre hareket etmelidir.

e — Yapılan görevin tarif ve tayini ile onu yapacak elemanın nitelikleri tüzük, yönetmelik veya yasayla düzenlenmelidir.

f — Ziraat Yüksek Mühendislerinin görev ve yetki yasası bir an önce çıkarılmalı, tarım alanında bölgesel kalkınma v.b. gibi belirlenebilecek tarımsal projeler hazırlamalarına, projelere imza atabilmelerine, projeleri yürütmelerine olanak ve yetki verilmelidir.

g — Ziraat Yüksek Mühendisleri köylüle bütünleşerek onların yaşam

düzeylerini yükseltecek çalışmalar yapmalıdırlar.

h — Ziraat Yüksek Mühendisleri arasında mesleki dayanışmayı mümkün olduğu kadar artırıcı çalışmalarda bulunmalı, Ziraat Mühendisleri Odalarının çalışmaları, ülke sorunları üzerinde daha etkili bir hale getirilmeli, meslektaş ve köylü sorunlarıyla yakından ilgilenen bir kuruluş olduğu kamuoyuna yansıtılmalıdır.

i — Ülke sorunlarına etkin çözümler getirecek bir tarım politikasının tesbit edilerek bu politikanın izlenmesinin denetimini ve gerçekleşmesini sağlamak amacıyla meslektaşlar ve meslek örgütleri olarak daha etkin çalışmalar yapılmalıdır.

k — Meslek ve meslektaş sorunlarından soyutlanmaya imkân yoktur. Bu nedenle sonuç olarak şunu söyleyebiliriz. Teknik elemanların çıkarları mevcut ekonomik, sosyal ve politik yapı ile çelişmektedir. Bunun için teknik elemanların geleceği, üretim güçlerinin özgürce gelişebileceği. kafa ve kol emeği arasında farklılaşmanın olmadığı emeğin yabancılaşmadığı bir düzene bağlıdır.

Faydalanılan Kaynaklar

1 — Metin Talim : Ziraat Yüksek Mühendislerinin mesleki sorunları. İzmir 1972

2 — Türkiye 1. Teknik Eleman Kurultay Raporları Ankara 13—14 Nisan 1974

3 — Ziraat Mühendisleri Odası ve Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Derneği Yayınları

TÜRKİYE'DE TAVUKÇULUK İŞLETMELERİNDE MEKANİZASYON SORUNLARI

Dr. Abdullah TAVMEN
Zir. Yük. Müh.

1. GİRİŞ

Ülkemizin temel ekonomisi bilindiği gibi tarıma dayanmaktadır. Çalışan nüfusun 2/3 ü bu kesimde, genellikle küçük üniteler halindeki işletmelerde çalışmakta, işletmelerin ekonomik ve teknik düzeyinin. modern işletmecilik örneklerinin çok gerisinde kaldığı görülmektedir.

En önemli sorunlarımız, nitelik ve nicelik yönünden üstün ürün elde edilmesi, bu kesimde çalışanların yaşama standardının yükseltilmesi ve tarımsal üretimden elde edilen kaynaklarla gelişmekte olan sanayi kesiminin desteklenmesidir.

Tarım kesiminde, gelişmiş bir düzeye aşama yapabilmenin en önemli koşullarından biri, işletmelerde optimum mekanizasyonunun uygulanmasıdır. Genel tanımı ile tarımsal mekanizasyon, bütün tarımsal üretim çalışmaları için bu kesimin, çağdaş teknoloji ve endüstri ürünlerinden yararlanılarak, alet, makina ve tesislerle donatılmasıdır.

Ülkemizde gün geçtikce gelişmekte olan ve entasnif çalışma yapılan tavukçuluk alanında, mekanizasyonun önemi daha da artmaktadır. Tavukçuluk işletmelerinin, alt yapı tesislerinin sağlandığı yerleşim merkezlerinin çevresinde kurulması ve bu işletmelerde içsel tarım yapılması, elektrik enerjisinden daha fazla yararlanmayı sağlayarak, bu işletmelerin diğer tarım işletmelerine göre daha kısa zamanda ve yüksek kademede mekanize olmasına ve büyük aşama yapılmasına olanak verir. Fakat yüksek seviyede mekanizasyon uygulanmasını sağlayacak alt yapı tesisleri ve pazar olanaklarının bulunmasına rağmen bir kaç işletmenin dışında ki değer işletmelerde mekanizasyon düzeyi çok düşüktür.

Bu durumun çeşitli nedenleri arasında en önemlileri, işletme kapasitelerinin rantbal bir mekanizasyon uygulayamayacak kadar küçük olması, endüstrinin yeterince gelişmemiş bulunması, gösterilebilir.

Sorunlara bir çözüm bulunabilmesi için sorunları açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

2 — Yeterli Mekanizasyon Sağlanamamasının Nedenleri

Ülkemizde ki tavukçuluk işletmelerinde yeterli mekanizasyonun sağlanamamasının nedenleri çeşitli etkinlikteki unsurlara bağlıdır. Kuşkusuz bu nedenlerin temelinde ekonomik ilişkilerden oluşan sorunlar yatmaktadır. Bu ekonomik ilişkiler, çeşitli ve değişik sorunlar biçiminde yansımaktadır.

Bu yazıda sorunlar, işletmelerin büyüklüğü ve tavukçulukla ilgili ekipman endüstrisi açısından ele alınacaktır.

2. 1 İşletme Büyüklüğünün Etkileri

Günümüz ekonomik koşullarında başlıca üretim sorunları, ucuz, yüksek nitelikli ve fazla miktarda ürün elde edilmesidir. Tarım kesiminde yapılan üretim çalışmaları da genel üretim

koşullarından ayrı düşünülemez ve yukarda belirtilen etkenler tarımsal üretim için de geçerlidir. Bir ürünün ucuz olabimesi için birim ürün başına düşen maliyet unsurlarının azaltılması ön koşuldur.

Tavukçuluk işletmelerinin rantabl çalışması ve birim ürün başına düşen maliyet unsurlarının azaltılması için kümes kapasitelerinin belirli bir miktardan daha küçük olmaması gerekir. Bir işletmenin kapasitesi ile o işletmede uygulanan mekanizasyon birbirini etkilemektedir. Büyük kapasiteli tavukçuluk işletmelerinde günlük işlerin zamanında yapılması için mekanizasyon uygulaması gereklidir. Optimum bir mekanizasyon uygulaması sonucunda verimlilik yükselir, birim giderler azalır.

Üzerinde durulması gereken önemli bir konu, işletmenin plânlama aşamasında, işletme kapasitesinin ve buna bağlı olarak mekanizasyon düzeyinin optimum düzeyde plânlanması ve uygulanacak mekanizasyon için ekipman seçiminin gereken ölçüde yapılmasıdır. Yanlış seçimler, yatırım ve işletme giderlerini artırmaktan öteye gidemez.

Tavukçuluk işletmelerinde, kapasite ile rantabilite arasında doğru orantılı bir ilişki vardır. Ülkemizin koşulları göz önüne alınarak yapılan bir çalışmada elde edilen sonuçlara göre, yumurta tavukçuluğu yönünden üretim yapan 1000, 5000, 10000 ve 20000 kapasiteli işletmelerin rantabiliteleri sırası ile % 0.55, % 8.34, % 8.88 ve % 9.41 dir. Kapasite büyüdükçe rantabilite oranı büyümektedir.

En önemli sorununun işletmelerin kapasite durumu oldugu göz önüne alınırsa, ülkemizdeki tavukçuluk işletmelerinin kapasitelerinin incelenmesinde yarar vardır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 1969 yılında, 500 ve daha büyük kapasiteli 711 işletmede yapılan anket sonuçları Cetvel 1 de gösterilmiştir.,

Cetvel 1.

Kapasite	%
500 — 1000	56.5
1001 — 2000	25.0
2001 — 5000	12.6
5001 — 10000	3.5
10001 ve daha büyük	2.4
Toplam :	100.0

Anket sonuçlarına göre 20 000 den büyük kapasiteli 4 adet işletme saptanmıştır.

Yine, 1969 yılında Ankara çevresindeki 35| ticari tavukçuluk işletmesinde yapılan bir araştırmaya göre 250—500 tavukluk işletme sayısı, tüm işletmelerin % 20 sini, 1000—1500 kapasiteli işletmeler % 8.7 sini, 1500 den büyük kapasiteli işletmeler ise tüm işletmelerin % 22.8 ini oluşturmaktadır. Fakat, 1500 den büyük kapasiteli işletmelerin üst sınırının 3000 tavukluk kapasiteye eriştiği saptanmıştır.

AET'de, «Manshold Plânı»na göre modern girdilerle çalışabilecek bir yumurta tavukçuluğu işletmesinin optimum kapasitesinin, 10000 yumurtlayan tavuk olması gerektiği önerilmektedir. Bu plânın, 1969 yılında öne sürüldüğü ve aradan geçen altı yılda, ekonomik büyüme kavramının hızla değiştiği gözönüne alınırsa. önerilen bu kapasitenin bile değişeceği öne sürülebilir. İlerde bütün koşulları ile katılacağımız AET'nin, kendi içinde yaptığı bu önerilerin gözden uzak tutulmaması, kendi ekonomik koşullarımız da dikkate alınarak, yeni boyutların saptanması gerekir.

Bütün bu sonuçlara göre, ülkemizde ki tavukçuluk işletmelerinin büyük çoğunluğu küçük kapasitelerden oluşmaktadır. İşletmelerde, yeterli mekanizasyonun sağlanması, bazı girdiler ile ilgilidir. Küçük işletmelerin bu girdile-

ri sağlaması, sermaye yetersizliğinden dolayı olanaksızdır denebilir. Diğer yönden küçük kapasiteli işletmeler, yüksek düzeyde mekanizasyon uygulamak için yatırım olanakları sağlasalar bile, işletme rantabl olamaz. Büyük kapasiteli işletmelerin, bünyeleri itibariyle zorunlu olan girdileri sağlayabilecek yatırım olanakları bulunmasından dolayı, bu tip işletmelerde optimum mekanizasyon düzeyi sağlanır ve işletmeler verimli şekilde çalışır.

Küçük kapasiteli işletmeler ile ortaya çıkan bir diğer sorun da, üretim kapasitesinin az olmasından dolayı birim ürün miktarına düzen geçim marjının yüksek olması, dolayısı ile birim ürün maliyetinin yükselmesidir. Yüksek maliyet tüketiciye yansımakta, bu da talebi etkilemektedir. Halbuki büyük kapasiteli işletmelerde, birim ürün miktarına düşen kâr marjı daha az olabileceğinden tüketici için elverişli bir durum ortaya çıkmaktadır.

Diğer ülkelerdeki tavukçuluk işletmelerinin kapasite yönünden guruplaşmalarını incelemek de konuya ışık tutabilir. Yapılan istatistiklere göre 1966 yılında Hollanda'da, işletmelerin % 37 si 5000 — 9999 kapasiteye ulaşmıştır. 10000 tavuk kapasiteli işleme miktarı. 1964 yılından 1966 yılına kadar 300 den 630 a yükselmiştir.

İtalya'da ise küçük kapasiteli tavukçuluk işletmeleri büyük kapasiteli işletmeler haline dönüşmektedir. Örneğin, CİP 2000 adındaki işletmenin kapasitesi 600000 tavuktur.

İngiliz tavukçuluk ekonomistlerinden Eastwood'a göre 1970 lerde en ideal üniteler, 1.5 milyon kapasiteli işletmeler olacaktır. Şimdi ki durumda ise (1970 de) 500000 kapasiteli bir yumurta tavukçuluğu işletmesinin bir çok yönden verimli olduğu iddia edilmektedir.

Amerika B. D. de, kasaplık piliç yetiştiriciliğinde kâr marjının az olması, işletmeleri yüksek kapasiteli üretim yapmaya zorlamaktadır. Bu sorunun çözümü için yılda 3 milyar kasaplık piliç üretecek işletmeler ve mekanizasyon sistemleri düşünülmektedir. Bir şirket tarafından geliştirilen projeye göre, yumurtaların kuluçka makinasına konmasından, kesim çağına kadar geçen süredeki bütün işleri otomatik olarak yapılacaktır.

Verilen örneklerden de belirleneceği gibi, tavukçuluk işletmeleri mekanizasyonun ve modern teknolojinin uygulanabileceği büyük kapasiteli üniteler haline dönüşmektedir.

Tavukçuluk işletmelerinde uygulanacak mekanizasyon, günlük işlerin çabuk yapılması, verimli bir üretim sağlaması ve elde edilen ürünün maliyeti yönünden uygun pazarlama gibi olanaklar yaratacaktır. Halbuki ülkemizde ki tavukçuluk işletmelerinin büyük çoğunluğu, yeterli bir mekanizasyon uygulanmayacak kadar küçük kapasitelidir. Bu üniteler genellikle, gerekli girdileri sağlayacak yatırım olanaklarından yoksundurlar.

2.2 Endüstrinin Durumu

Tarım kesiminde yeterli mekanizasyon uygulanması, bir ülkenin endüstrisinin üretim düzeyi ile ilgilidir. Endüstrinin gelişmiş olması, tarımsal üretim çalışmalarında kullanılan alet, makina ve tesislerin, yurt içinden kolayca sağlanmasına olanak verir. Tarımsal üretimden sağlanan gelir ile bu gelirin tekrar endüstri alanına dönüş oranı arttıkça, tarımsal verimlilik yükselmektedir. Örneğin, 1963 yılında İngiltere'de, tarımsal ürünlerden elde edilen gelirin sanayi kesimine dönüşü % 50.7 ·Almanya'da % 32 olmuştur.

İşletmelerin ekipman girdilerine ilişkin talepleri ile endüstrinin tarımsal üretim araçları yapan yapan kesminin arz durumu birbirini etkilemektedir. İşletmelerin. ekonomik yönden güçlenip, mekanizasyon için ayıracakları ya-

rım miktarları arttıkça, talep de artmakta, pazarlama olanakları gelişmekte ve tarımsal üretimde kullanılacak ekipmanların yapımı teşvik edilmektedir. Bu etkileşim süreci sonucunda, sanayinin tarımsal iş kesiminde gelişme olur. Etkileşime diğer bir açıdan, bakılacak olursa, ortaya karşıt bir durum çıkmaktadır. Sanayinin gelişmemiş olmasından dolayı, yeterli miktarda ve çeşitli kullanım alanının ihtiyacını karşılıyacak ekipmanlar yapılamamaktadır. Bunun sonucunda, işletmelerin mekanizasyon yönünden gelişme hızı azalmaktadır Bu iki yönlü etkileşimde, soruna arz — talep olanakları açısından bakıldığında, işletmelerin pazar olanakları yaratarak, sanayii etkilemesi durumu ağırlık kazanır.

Eğer işletmeler, tavukçuluk ekipmanları için uygun pazar olanakları yaratsalar, üretim gelişir mi? Böyle bir soruya verilecek cevap, genellikle olumlu olamaz. Bunun ana nedeni olarak, diğer sanayi kollarının da yetersizliğinden dolayı tavukçuluk ekipmanları üretim kesiminin ham madde ve yan sanayi ürünleri ie desteklenememesi gösterilebilir. Tavukçuluk ekipmanları yapımının, gerçek bir sanayi şekline dönüşememesinin nedenlerinden biri olarak, bu neden gösterilebilir.

Diğer bir önemli neden, arz — talep ilişkisine dayanmaktadır. Tavukçuluk işletmelerinin çoğunluğunun küçük birimlerden oluşması nedeni ile yapımcılar için yeterli talep doğmamaktadır Seri üretime geçilememesi sonucu yapılan ekipmanlar pahalı olmakta, bunların geliştirilmesi için yeterli çalışmalar yapılmamaktadır. Özde bir bilgi ve teknoloji birikimi olmamakta, ekipmanlar diğer ülkelerin ürünlerine benzetilerek, onlar örnek alınarak yapıl-

Bununla beraber, ülkemizdeki tavukçuluk ekipmanları yapımı, yavaş da olsa gelişmekte, yapılan ekipmanların miktarında, kalitesinde ve çeşitliliğinde bir gelişme göze çarpmaktadır. Şimdiki durumda ekipmanların yapıldığı yerler, küçük veya orta büyüklükte atölyeler şeklindedir ve genelikle siparişe göre çalışmaktadırlar.

Halen üretilen ekipmanlar olarak, otomatik suluk, yer tipi ve katlı ana makinası, küçük ve orta kapasiteli kuluçka makinaları, basit yumurta sınıflandırma makinası, gaga kesme cihazı ve tüy yolma makinası sayılabilir.

Sonuç olarak, küçük kapasiteli işletmelerin çoğunlukta olması, gerekli mekanizasyon girdilerini sağlıyamamaları ve büyük üniteler haline dönüşememeleri nedeni ile tavukçuluk ekipmanları yapımı yeterli pazar olanaklarına kavuşamamakta ve yeterli şekilde gelişememektedir.

3. Alınması Gerekli Olan Tedbirler :

Tavukçuluk işletmelerinin hızla gelişerek, halkımızın beslenmesinde karşılaştığımız hayvansal protein açığının kapatılmasında. gerçek yerini alması işin bu alandaki çalışmaların yoğunlaştırılması gerekmektedir.

Türkiye'nin, AET'nin tam üyesi olması halinde, şimdiki koşulları sürdürürse ,tavukçuluk ürünleri yönünden büyük rekabetle karşılaşılacağı bir gerçektir. Ziraat Mühendisleri Odası tarafından AET ile ilişkiler konusunda hazırlanan bir etütte, «Tavuk etinde Topluluk yeterliliğe yaklaşmıştır. Hatta son yıllarda geliştirilen teknik ve artan büyük kapasiteli işletmeler ile yeterlilik aşılmış bulunmaktadır. Türkiye ise tavuk eti üretimini henüz geliştirmiş değildir. Yumurtada da durum tavuk etindeki gibidir. Türkiye tavukçuluk

kolunu, teknik esaslara göre süratle geliştirmediği takdirde, ilerde Topluluğun bu ürünlerde Türkiye'yi tesir sahası altına alması kaçınılmaz bir hadise olur» görüşüne yer verilmiştir.

Tavukçuluğumuzun gelişmesinde bir çok faktör etkilidir. Bu faktörlerden biri olan mekanizasyonun, işletmelerde en etkin biçimde uygulanabilmesi için bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Rasyonel bir mekanizasyonun uygulanması ve verimliliğin artırılması için işletmelerin kapasitelerinin büyük olması gerektiği belirtilmişti.

İlgili kuruluşlarca, ülkemiz koşulları ve tavuk ürünleri yönünden ilerde dış pazarlara açılmamızın gerekliliği gözönüne alınarak, optimum işletme büyüklüğünün saptanıp, tavukçuluk alanına verilen kredilerin optimum ve daha büyük kapasiteli işletmelere verilmesi gerekir.

Diğer yandan, tavukçuluk kooperatifleri kurulması teşvik edilmeli, üretim ve pazarlama çalışmaları bu kooperatifler eli ile yürütülmelidir. Kooperatif üyelerinin yatırımları tek işletmede toplanmalıdır. Ayrı ayrı yapılacak yatırımlarla kurulacak ufak birimlerin oluşturduğu kooperatif tesisleri, yine verimli çalışamaz. Tavukçuluk alanında kurulan kooperatiflerin, pazarlama ve üretim kooperatifleri olarak ayrı ayrı kurulması halinde, bunların başarıya ulaşma şansı, bazı deneylerin gösterdiğine göre yok denecek kadar azdır.

Küçük kapasiteli işletmelerin, kredi sistemlerinde değişiklik yapılarak, işletme kapasitelerini büyütmeleri, hiç olmazsa optimum kapasiteye ulaşmaları teşvik edilmelidir.

Halk sektörünün, kârdan çok, halkın daha iyi beslenmesini amaç edinmiş, optimum mekanizasyona sahip büyük tavukçuluk işletmeleri kurabilme olanaklarının araştırılması gerekir.

Tavukçuluk ekipmanları endüstrinin, ihracata dönük üretim yapması, ülkemize döviz kazandırıcı bir duruma dönüşmesi teşvik edilmelidir. Orta doğu ve Afrika ülkelerinde yeni pazar olanakları sağlanması için çalışmalar yapılmalı üretimin seri, kaliteli ve modern teknolojiye sahip olması için gerekli girdileri sağlayıcı tedbirler alınmalıdır. Devlet, standartlar saptayıp, gerekli üretim kontrellerini yapmalıdır.

Üretim, hiç bir şekilde montaj sanayii olarak değil, kendi öz kaynaklarımızdan yararlanılarak ve kendi teknolojimizi yaratarak yapılmalıdır.

4. Sonuç :

Ülkemizde, tavukçuluk alanından elde edilen üretim sonuçlarının, tatmin edici bir düzeyden uzak olduğu görülmektedir. Bunun çeşitli nedenleri arasında en önemlilerinden biri, işletmelerin çoğunluğunun küçük birimler halinde olmalarından dolayı yeterli mekanizasyonu sağlıyamamalarıdır. Yeterli girdilerin sağlanmasında, yatırım olanakları yok denecek kadar azdır veya mekanizasyon uygulansa bile verimli olamaz.

Halkımızın yeterli bir şekilde beslenmesi, ilerde karşılaşacağımız AET'nin rekabet koşullarına direnebilmek ve ihraç olanakları sağlamak için üretimin ve verimliliğin hızla artırılması gerekir.

Alınacak tedbirlerle, çeşitli tavukçuluk işletmelerinin optimum kapasitelerinin saptanması, kredi olanaklarının ve koşularının yeniden düzenlenmesi, küçük kapasiteli işletmelerin büyük kapasitelere dönüşmeleri teşvik edilmelidir. Diğer yönden, tavukçuluk ekipmanları yapacak endüstrinin kurulmasına, geliştirilmesine ve ihracat olanaklarının aranmasına, tavukçuluğumuzun geleceği yönünden en kısa zamanda başlanmalıdır.

Kaynaklar:

1. ASAE, 1974. US Steel's Cyicken Plant. Agricultural Engineering, June,
2. Balaban, A., Tekinel, O., Tavmen, A., 1970. Ankara İli Tavukçuluk İşletmelerinde Kümeslerin Mevcut Durumu, Özellikleri, Yeterlikleri ve Islah İmkânları. A. Ü. Ziraat Fakültesi Yıllığı.
3. Easwood. J. B., 1970. Eastwood Looks His Past to Predict Industry of 1970's. Poultry International, November. Mount Morris, III.
4. Güneş, T., 1970. Avrupa Ekonomik Topluluğu — Türkiye Tarım ve Hububat — Hayyan Ekonomisi. An. Üniv. Ziraat Fakültesi Yayınları, No. 424 Ankara.
5. Tavmen, A., 1969. Ankara İli Belediye Sınırları İçinde Tavukçuluk Ekipmanları Yapımı İle İlgili Bir Araştırma (yayınlanmadı)
6. TMMOB, 1970. Türkiye'nin Ortak Pazar Geçiş Dönemine Girmesi Konusunda Ziraat Mühendisleri Odasının Görüşü. Zir. Müh. Odası Yayınları, Sıra No. 36, Ankara.
7. Tunalıgil. B. G., 1970. Tarımsal Mekanizasyon. Türkiye Ziraat Mühendisliği II. Teknik Kongresi, No. 5 — D, Ankara.

Sayın meslektaşlarımız;

Meslek topluluğumuzun birleşik sesi «Ziraat Mühendisliği» dergisidir. Dergimizin geliştirilmesi yönündeki uğraşımıza, her meslektaşımızın candan ilgi göstereceği kanısındayız.

Her geçen gün büyüyen meslek topluluğumuzun ihtiyacını karşılayacak bir düzeyde dergi yayınlamak başlıca hedeflerimizden biridir. Ülke ve meslek sorunlarının, yeni boyutlar kazandığı, tarım tekniklerinin durmadan geliştiği günümüzde meslektaşlarımız arasında haber ve bilgi iletişimini sağlayacak en önemli organ. dergimizdir.

Bu sayımızda, dergimizde bir anket yayınlanmaktadır. Anket formunun doldurulup bize gönderilmesi ile sizleri ndeğerli fikirlerinizde yararlanma olanağı bulup, dergimizin yeni atılımlar yapmasını sağlamış olacağız.

Dergimizin yayınlanmasında bize, göndereceğiniz değerli bilgilerinizi içeren teknik ve mesleki sorunlarla ilgili yazılarınızla yardımcı olabilirsiniz. Dergide yayınlanacak yazıların ücreti sayfa başına 50,— TL. ye çıkarılmıştır. Bazı maddi olanaksızlıklar yüzünden limit 200.— TL. da tutulmuştur. Diğer bir deyişle, üzülerek belirtiyoruz, dört sayfadan fazlasına ücret ödenmiyecektir.

Sizlerin de yardımı ile dergimizin abone ve reklâm gelirlerinin yükselmesi, ilerde yazılarınızın gerçeğe yakın şekilde ücretlenmesini sağlayacaktır umudundayız.

Saygılarımızla
Ziraat Mühendisliği

MESLEKTAŞLARDAN

TÜRK ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNDAN BİR DİLEK

Birlik, dernek ve oda gibi meslek kuruluşlarının, çevrelerindeki sosyal ortam üzerinde büyük etkileri bulunduğuna kuşku yoktur. Çağımızın koşullarına göre, haberleşme olanaklarına duyulan gereksinme gittikçe yoğunlaşmaktadır. Bilindiği gibi, kitle haberleşme araç ve sistemleri uygarlığın göstergeleri arasında önemli yer almaktadır.

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak meslek adamlarının beşerî ilişki, yazma, okuma ve literatür ortamda büyük boyutlara erişmektedir. Bu nedenlerle; seminer, simpozyum ve forum gibi yöntemlerden ve kitaplıklardan yararlanma ve dolayısıyla «mekân» ve araçla donanım ihtiyacı da duraksamadan büyümektedir. Meslek kuruluşlarının merkez ve taşra birimleri arasındaki «iki yönlü» ilişkilerin de güçlendirilmesi gereksinmektedir.

Ziraat Mühendisleri Birliğinden söz edince, Ankara Ziraat Fakültemizin kuruluş tarihine uzanan bir çağrışımının etkisinde kalmamak mümkün değildir. Büyük ve aziz Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen 1930'ların üniersite reformu, Ankara'da ilk Ziraat Fakültesinin kurulmasını sağlamıştır. Bu Fakülte, zamanın modern laboratuvarları, dershane ve kitaplığı ile gereğince donatılmıştı. Bu gün ülkemizdeki Ziraat Fakültelerinin sayısı dörde yükselmiştir. Ziraat Yüksek Mühendislerinin sayısı da sekiz bini aşmıştır.

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği, kuruluşundan başlayarak, 1937 — 1960 döneminde, kira ile tutulan küçük bir apartman dairesinde çalışmakta idi. Meslekdaşlarımız, yeterli bir lokal binasına kavuşma özlemi duymaktaydılar. 1958/1959 döneminde sağlanan arsa üzerinde, iki yıl içinde (1959 — 60) lokal binası inşa edildi. Bu dönemde çalışan Yönetim Kurulları binanın inşasına : «beraberce tamamlayalım» sloganı ile başladılar ve bu amaca meslekdaşların değerli katkı ve işbirliğini sağlama yoluyla ulaşıldı. Binanın muhammen keşif bedeli 681. 605,— TL. idi ve % 12,8 eksiltme ile Ankara'nın iyi referanslı bir firmasına ihale edildi. 1961 yılında görev yapan Yönetim Kurulunca, ayni gayretler sürdürülerek, binanın gereğince tefrişi sağlandı. 1960 yılında hizmete giren bu lokal binası betonarme olup, projesine göre, iki kat daha ilâveye elverişlidir.

Yukarıda kısaca deyinilen güncel koşullar, camiamızı, daha geniş olanakları bulunan bir binanın yapımına zorlamaktadır. Toplantı salonu, kitaplık ve pansiyon olanaklarının genişletilmesine ihtiyaç vardır.

Değerli meslekdaşlarımızın doğrudan veya dolaylı katkı ve ilgileriyle bu yoldaki girişimlerin başarı ile sonuçlanması elbette mümkündür.

Bu gün görev başında bulunan Yönetim Kurulumuzun değerli üyelerinden, düzenlenecek bir programa göre, bu işe girişimlerini içtenlikle diliyoruz.

En iyi duygu ve saygılarla,

M. Kemal GÖKÇORA — M. Burhaneddin AHIPAŞAOĞLU